

REMISSVAR

Public service Slutbetänkande SOU 2018:50

Ku2018/01387/MF

ETT OBEROENDE PUBLIC SERVICE FÖR ALLA – NYA MÖJLIGHETER OCH ÖKAT ANSVAR

Härmed anger riksorganisationen Hela Sverige ska leva följande remissvar

Om public service ska gå från att vara avgiftsfinansierat till skattefinansierat är det ännu viktigare att man i sitt uppdrag når alla i hela landet men också speglar alla i hela landet. Att alla som finansierar public service känner en igenkänning och att man synliggörs av nationell media. Redan idag har public service ett uppdrag att spegla hela landet, att ha en bred bevakning, att gynna produktionsbolag i hela landet och en utbildande del med UR.

I utredningen framkommer att det inte är så att man klarar av att upprätthålla det uppdraget idag då man ser ett minskat förtroende för public service på landsbygderna. Det finns också en stark regional centralisering som påverkar den bild som ges av Sverige.

Vi är en riksorganisation vars syfte är att ge allmännytta genom att verka för goda villkor i hela landet, en god landsbygdsutveckling och en god balans mellan stad och land. Vi företräder byarörelsen och stöttas av medlemsorganisationer som vill att Hela Sverige ska leva.

Därför kommer vårt remissvar framförallt att belysa de delar som har med klyftan mellan stad och land och den demokratiproblematik det skulle innebära om detta fortgår. Vi kommer inte kommentera övriga delar då vi bedömer andra organisationer och experter kan göra det på ett mer utförligt sätt.

Ett rikstäckande nät

Vi ställer det som ett absolut krav att alla ska kunna ta del av public service om det ska fortsätta vara finansierat av alla. Vi ställer oss bakom att 99,8 procent av den fast bosatta befolkningen ska nås via marknät. Vi stöttar också förslag om att programmen ska tillgängliggöras på digitala plattformar. Det är också viktigt att detta fungerar utifrån det uppdrag man har som informationskanal i händelse av kris (Beredskaps- och säkerhetsfrågor, meddelanden som är av vikt för allmänheten - VMA). Detta är en samhällsbärande funktion som måste fungera i hela landet.

Stärka uppdraget om lokal bevakning

Utredningen beskriver framväxten av vita fläckar (eller svarta hål) som inneburit försämringar för lokal journalistik. Där har public service ett mycket viktigt arbete om det ska vara skattefinansierat. TU-medier i Sveriges kartläggning visar bl.a. att den rapportering som sker om dessa kommuner till övervägande del görs av dagspressen, medan public service-bolagens bevakning endast utgör en bråkdel av publiceringarna. Vilket måste vara ett underbetyg.

Då Medieakademiens data visar att personer som bor i större städer har ett högre förtroende för SR och SVT än personer som bor på landsbygden eller i mindre orter tycker vi att det är av största vikt att public service tar sitt ansvar: I uppdraget ska man erbjuda ett mångsidigt programutbud som speglar förhållanden i hela landet och den variation som finns i befolkningen. Detta inkluderar bl.a. nyhets-, kultur- och barnprogram samt program på minoritetsspråk och för personer med funktionsnedsättning. Grunden för det arbetet ligger redan i bolagens egna händer, dvs. att dagligen leverera högkvalitativt public service-innehåll som är relevant för användaren oavsett vem hen är och var i landet hen bor eller kommer ifrån.

Det är mycket viktigt att de lokala redaktionerna tar sitt ansvar. Det finns starka tendenser att Radio och Tv blir ”stads-radio/TV” och främst bevakar den staden man befinner sig i och glömmer/har inte den kännedomen/närheten till övriga delar av området man ska bevaka. Detta står också i slutbetänkande där forskarnas slutsats är att ”redaktionell närvaro spelar roll för kvaliteten i den lokala bevakningen och att en fysisk närvaro inte kan kompenseras med andra medel”. Det skiljer sig mellan olika län men det finns en stark tendens till detta i hela landet vilket dels försämrar förtroende för public service som helhet men också begränsar det material som nationella program som aktuellt och rapport har att tillgå. Det innebär också att speglingsuppdraget inte uppnås och att demokratiuppdraget inte uppfylls då den lokala bevakningen av exempelvis viktiga politiska beslut inte finns.

Vi ställer oss bakom Kommitténs förslag att föreslå att SR och SVT inom ramen för sin nyhetsverksamhet ska stärka sin journalistiska bevakning i svagt bevakade områden. (5.2.3 ”Public service i svagt bevakade områden” Förslag: SR och SVT ska inom ramen för sin nyhetsverksamhet stärka sin journalistiska bevakning i svagt bevakade lokala områden.)

Stärkt produktion i hela landet

Vi stöttar förslaget att public service ska ha ett uppdrag att stärka en livskraftig produktionsmarknad i hela landet, för att i den mån det är möjligt måna om att produktionsbolag utanför storstadsregionerna får tillfälle att producera program åt bolagen. (5.6.5 Uppdrag att stärka produktionsmarknaden i hela landet Förslag: SR, SVT och UR ska stärka en livskraftig produktionsmarknad i hela landet.)

Hur mäter man det och ser till att uppdraget uppfylls?

En svaghet är hur arbetet och uppdraget följs upp. Om public service redan idag har uppdraget och vill fortsätta vara dominerande och skattefinansierat måste förbättringar ske. Det är mycket oroväckande att det inte redan uppnås. Det är inte lätt med organisationsförändringar därför bör det finnas särskilda åtgärder för att upptäcka när grunduppdragen inte följs.

I sändningstillståndet står under programverksamhet: ”Programmen ska vara mångsidiga, spegla hela landet och präglas av folkbildningsambitioner.” I Programutbudet ”Bolagen ska erbjuda nyheter och lokala/regionala nyhetsprogram, ett mångsidigt kulturutbud, ett varierat utbud av program för barn och unga, program på minoritetsspråk och program för personer med funktionsnedsättning m.m.” och i anslagsvillkoren ” Organisation: krav på decentraliserad organisation med självständiga nyhetsredaktioner, krav på hur stor andel av produktionen som ska produceras utanför Stockholm m.m.”

Myndigheten redovisade sitt uppdrag den 15 mars 2018. I rapporten, Ett speglingsuppdrag för ett

förändrat medielandskap, har MPRT avgränsat uppdraget till att analysera om villkoren avseende geografisk spegling är effektiva för att säkerställa nyhetsförmedling och samhällsbevakning i svagt bevakade lokala områden. Myndigheten konstaterar att så inte är fallet och föreslår att SR:s och SVT:s villkor om nyhetsbevakning, 8 § i respektive sändningstillstånd, kompletteras i syfte att säkerställa nyhetsförmedling och samhällsbevakning även i svagt bevakade lokala områden. Till det föreslagna kravet kopplas även ett redovisningskrav (MPRT 2018b). *Detta ställer vi oss bakom.*

Den allmänna uppfattningen är att Granskningsnämnden kollar om det förekommit reklam eller olämpliga uttalande men det är svårare att se att de granskar spegling i hela landet exempelvis.

Uppföljningen på uppdraget måste förbättrats. Att tydliga mål sätts upp och följs upp så att förtroendet ökar, mångfalden och speglingen förbättras och att demokratiuppdraget uppfylls.

Vi ställer oss också bakom förslaget 7.3.2 Public service-dialog under tillståndsperioden

Förslag: En public service-dialog med SR, SVT och UR, samt företrädare för regeringen, branschaktörer och intresseorganisationer ska arrangeras under kommande tillståndsperiod. Resultatet av diskussionerna vid dialogen ska offentliggöras för att stimulera till allmän debatt om public service-bolagens uppdrag och hur dessa uppfylls.

Staffan Nilsson
Ordförande Riksorganisationen
Hela Sverige ska leva

Terese Bengard
Verksamhetschef
Hela Sverige ska leva